

Urheus

työläs työ kuolemaan syntyneille
paras saavutus elämässä
sinun koskemattoman kauneutesi vuoksi
itse kuolema on kadehdittava kohtalo
Kreikassa
tai kovan uurastuksen jatkuva kestäminen.
Sellaisia häviämättömiä palkintoja juurrutat mieleen
sinä
palkintoja yli kullan, syntyperän tai pehmeäsilmaisena unen.
Sinun vuoksesi Herakles
Zeuksesta syntynyt
ja Ledaan pojat,
käršivät monia koetuksia
koettaen uroteoin voittaa sinun voimasi.
Sinua kaivaten
tulivat Akhilleus ja Ajax kuoleman taloon
ja nyt sinun lumoavan kauneutesi vuoksi
Atarneuksen lemmikki on jättänyt leskeksi auringon valon.
Näin ovat hänen urotyönsä aiheina laululle
ja muusat
muistin tyttäret
kohottavat hänet kuolemattomuuteen
kuten he ylistivät Zeusta,
vieraanvaraista
ja lujan ystävyyslahjaa

Aristoteles

Aristoteleen nimissä on säilynyt vuosisatojen halki kolme runoa tai katkelmaa, joista nyt on suomennettu Hermiaalle osoitettu hymni. Hermias mainitaan myös Delfoista löytyneen patsaan kirjoituksessa. Hermias oli runossa mainittu 'Atarneuksen lemmikki', nykyisessä Turkissa sijaitsevan Atarneuksen kaupungin hallitsija. Aristoteles tutustui häneen jätettyään Platonin Akatemian tämän kuoleman jälkeen (noin vuonna 347 eaa.). Aristoteleen ja Hermiaan läheiset suhteet kestivät kunnes Aristoteles kutsuttiin Makedoniaan tulevan Aleksanteri Suuren opettajaksi (noin 343 eaa.). Runo sijoittuu ajallisesti Hermiaan kuolemaan vuonna 341. Hermias oli erityisesti poliittinen johtaja, joskin ennen kuolemaansa hänen kerrotaan sanoneen, ettei hän ole tehnyt mitään vääryyttä filosofiaa vastaan. Aristoteleen kiinnostus Hermiaan toimintaan perustuu filosofi-hallitsijan mahdollisuuteen, jota Syrakusan Dionysios aiemmin edusti Platonille. Vähä-Aasian persialaishallinnasta huolimatta Hermias oli mieltymyksiltään ennen kaikkea kreikkalainen. Persialaisten ja kreikkalaisten välisessä sotilaallisesti jännittyneessä tilanteessa hän tarjosi kreikkalaisille hallitsemaansa aluetta sillanpääasemaksi Vähä-Aasiaan. Kuten Delfoin patsaan kirjoitus osoittaa, tämä jännitys johti lopulta Hermiaan ennen aikaiseen kuolemaan: "Persialaiskuningas loukkasi jumalien pyhää lakia, kun hän tappoi tämän miehen, ei avoimessa taistelussa, vaan petoksella kavalan miehen, johon Hermias luotti." Aristoteleen nimissä kulkenut runo on ylistys tälle miehelle, joka oli valmis täyttämään oman paikkansa mahdollisista vaaroista välittämättä. Runo on säilynyt mm. Diogenes Laertiuksella.

Vesa Jaaksi